

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

16 Οκτωβρίου 2024

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 5740

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 1700/306285

1η τροποποίηση της υπ' αρ. 1313/178948/09.06.2023 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Εφαρμογή του καθεστώτος της Αιρεσιμότητας σε εκτέλεση του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και τους άλλους κανονισμούς» (Β' 3777).

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

Α. Τις εθνικές διατάξεις:

1. Του ν. 4914/2022 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας "Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε." και άλλες διατάξεις» (Α' 61) και ιδίως της παρ. 32 του άρθρου 63 αυτού,

2. του ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133) και ιδίως του άρθρου 13,

3. της περ. α της παρ. 2 του άρθρου 62 του ν. 4235/2014 «Διοικητικά μέτρα, διαδικασίες και κυρώσεις στην εφαρμογή της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας στους τομείς των τροφίμων, των ζωοτροφών και της υγείας και προστασίας των ζώων και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Α' 32), όπως η παρ. 2 τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 46 του ν. 4384/2016 «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, μορφές συλλογικής οργάνωσης του αγροτικού χώρου και άλλες διατάξεις» (Α' 78),

4. του ν. 2637/1998 (Α' 200) περί σύστασης Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων και ειδικότερα των άρθρων 13 έως και 29 αυτού,

5. του άρθρου 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, (Α' 98), όπως διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133),

6. του ν. 4036/2012 «Διάθεση γεωργικών φαρμάκων στην αγορά, ορθολογική χρήση αυτών και συναφείς διατάξεις» (Α' 8),

7. του π.δ. 97/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Α' 138),

8. του π.δ. 40/2021 «Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων και Γενικών Γραμματειών, σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών» (Α' 100),

9. του π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων - Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το π.δ. 82/2023 «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού - τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) - Μεταβατικές διατάξεις» (Α' 139),

10. του π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131),

11. της υπ' αρ. 3495/17.08.2023 κοινής απόφασης του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Διονύσιο Σταμενίτη» (Β' 5114),

12. του Στρατηγικού Σχεδίου της Ελλάδας για την ΚΑΠ 2023-2027,

13. της υπ' αρ. 2618/13.10.2022 κοινής απόφασης των Υφυπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Διάρθρωση και αρμοδιότητες των Ειδικών Υπηρεσιών του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ) 2023-2027» (Β' 5375),

14. της υπ' αρ. 282966/09.07.2007 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Έγκριση του Κανονισμού διαδικασίας πληρωμών του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε των ενισχύσεων που βαρύνουν τον ΕΛΕΓΕΠ» (Β' 1205),

15. της υπ' αρ. 4941/07.11.2011 κοινής υπουργικής απόφασης «Σύστημα Δημοσιονομικών Διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από Εθνικούς ή Κοινοτικούς πόρους, στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007-2013» (Β' 2538),

16. της υπ' αρ. 519/135068/05.05.2023 απόφασης του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός οριζοντίων θεμάτων για την εφαρμογή των

παρεμβάσεων άμεσων ενισχύσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Καν. (ΕΕ) 2021/2115 και το Στρατηγικό Σχέδιο της Ελλάδας για την ΚΑΠ 2023-2027» (Β' 3071),

17. της υπ' αρ. 1040/28.02.2023 απόφασης του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Σύσταση Διαχείρισης και Ελέγχου «ΣΔΕ» Άμεσων Ενισχύσεων ΣΣ ΚΑΠ» (Β' 2179),

18. της υπ' αρ. 9269/246316/09.09.2020 κοινής υπουργικής απόφασης «Εθνικό Σχέδιο Δράσης του άρθρου 18 του ν. 4036/2012 (Α' 8) με στόχο την εφαρμογή της Οδηγίας 2009/128/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Οκτωβρίου 2009 σχετικά με τον καθορισμό πλαισίου κοινοτικής δράσης με σκοπό την επίτευξη ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων (L 309)» (Β' 4032), και

19. της υπό στοιχεία Ε8 1831/39763/07.04.2015 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Σύστημα επιθεώρησης εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων και διαδικασία χορήγησης πιστοποιητικού επιθεώρησης» (Β' 671).

Β. Τις ενωσιακές διατάξεις:

1. Του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) 1305/2013 και (ΕΕ) 1307/2013 (L435),

2. του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 1306/2013 (L435),

3. του εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2022/1317 της Επιτροπής της 27ης Ιουλίου 2022 σχετικά με τις παρεκκλίσεις από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά την εφαρμογή των προτύπων για την καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση της γης (ΚΓΠΚ) 7 και 8 για το έτος υποβολής αιτήσεων 2023 (L 199),

4. του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2022/1172 της Επιτροπής της 4ης Μαΐου 2022 για τη συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου στην κοινή γεωργική πολιτική και την εφαρμογή και τον υπολογισμό των διοικητικών κυρώσεων για την αιρεσιμότητα (L 183),

5. του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 640/2014 της Επιτροπής της 11ης Μαρτίου 2014 για τη συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΕ) 1306/2013 Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου και τους όρους απόρριψης ή ανάκτησης πληρωμών καθώς και τις διοικητικές κυρώσεις που εφαρμόζονται στις άμεσες ενισχύσεις, τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης και την πολλαπλή συμμόρφωση (L181),

6. της υπό στοιχεία C(2022) 8270 final/21.11.2022 εκτελεστικής απόφασης της Επιτροπής, σχετικά με την έγκριση του στρατηγικού σχεδίου της Ελλάδας για την ΚΓΠ 2023-2027 για ενωσιακή στήριξη που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, και

7. του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1468 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/2115 και (ΕΕ) 2021/2116 όσον αφορά τα πρότυπα για την καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση, τα προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων, τις τροποποιήσεις των στρατηγικών σχεδίων για την ΚΓΠ, την επανεξέταση των στρατηγικών σχεδίων για την ΚΓΠ και τις εξαιρέσεις από τους ελέγχους και τις κυρώσεις (L 2024/1468).

Γ. Το υπ' αρ. 58423/26.09.2024 έγγραφο του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.), με το οποίο δίδεται η σύμφωνη γνώμη για την έκδοση της παρούσας.

Δ. Το υπ' αρ. 2311/26.09.2024 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης (Ε.Υ.Δ.) ΣΣ ΚΑΠ, με το οποίο δίδεται η σύμφωνη γνώμη για την έκδοση της παρούσας.

Ε. Το γεγονός ότι, σύμφωνα με την υπ' αρ. 885/13.03.2023 (ΑΔΑ: 6Ρ2Ρ4653ΠΓ-ΣΟΑ) απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, η Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Κλιματικής Αλλαγής ορίστηκε ως Ενδιάμεσος Φορέας για την άσκηση μέρους των καθηκόντων της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ) για τον τομέα της αιρεσιμότητας (άρθρο 13 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115).

ΣΤ. Το γεγονός ότι από την εφαρμογή της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός της παρούσας απόφασης, περί πρώτης (1ης) τροποποίησης της υπ' αρ. 1313/178948/09.06.2023 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Εφαρμογή του καθεστώτος της Αιρεσιμότητας σε εκτέλεση του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και τους άλλους κανονισμούς» (Β' 3777), είναι η προσαρμογή του κανονιστικού πλαισίου, μετά την έγκριση της 1ης τροποποίησης του Στρατηγικού Σχεδίου (ΣΣ) της Ελλάδος για την ΚΑΠ 2023-2027, αλλά και την ψήφιση του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1468 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΕ) 2021/2115 και (ΕΕ) 2021/2116 όσον αφορά τα πρότυπα για την καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση, τα προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων, τις τροποποιήσεις των στρατηγικών σχεδίων για την ΚΓΠ, την επανεξέταση των στρατηγικών σχεδίων για την ΚΓΠ και τις εξαιρέσεις από τους ελέγχους και τις κυρώσεις. Συνεπώς, η υπ' αρ. 1313/178948/09.06.2023 υπουργική απόφαση τροποποιείται ως ακολούθως:

Άρθρο 2

Προστασία τυρφώνων και απαγόρευση της καύσης των υπολειμμάτων των καλλιεργειών
Τροποποίηση του άρθρου 3

1. Η περ. δ της παρ. 2 του άρθρου 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«δ. Τυρφώνες

Με τροποποίηση της παρούσας, από το έτος 2025 θα εφαρμοστούν κανόνες προστασίας των τυρφώνων, οι οποίοι θα καθοριστούν αφού ολοκληρωθούν η ενσωμάτωση των οριοθετημένων περιοχών των τυρφώνων της χώρας στο Σύστημα Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων (Σ.Α.Α.) - Land Parcel Identification System (L.P.I.S.) του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΟΣΔΕ) και η έκδοση των ορθών γεωργικών πρακτικών για την προστασία της οργανικής ουσίας των τυρφώνων.»

2. Η παρ. 3 του άρθρου 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Σύμφωνα με το πρότυπο Καλής Γεωργικής και Περιβαλλοντικής Κατάστασης (ΚΓΠΚ) 3 «Απαγόρευση της καύσης υπολειμμάτων καλλιεργειών, εκτός αν γίνεται για λόγους φυτοπροστασίας»:

Απαγορεύεται η καύση υπολειμμάτων των αροτραίων καλλιεργειών (καλαμιά, κ.ά.). Ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες, επιλέγεται μία ή περισσότερες από τις παρακάτω πρακτικές σχετικά με τα υπολείμματα των αροτραίων καλλιεργειών:

i. ενσωμάτωση στο έδαφος,

ii. βόσκηση,

iii. διατήρηση ή κοπή των υπολειμμάτων και παραμονή τους στο χωράφι, ώστε να επιτυγχάνεται η κάλυψη του εδάφους με τα υπολείμματα των καλλιεργειών κατά τη διάρκεια του χειμώνα και ενσωμάτωσή τους την επόμενη καλλιεργητική περίοδο, πριν την προετοιμασία του εδάφους για την σπορά/φύτευση της εαρινής καλλιέργειας.

Κατ' εξαίρεση ο γεωργός μπορεί να προβεί σε καύση των υπολειμμάτων των αροτραίων καλλιεργειών για λόγους φυτοπροστασίας κατόπιν έκδοσης άδειας από την αρμόδια Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) και την Πυροσβεστική Υπηρεσία. Οι λόγοι φυτοπροστασίας προσδιορίζονται στην έγγραφη άδεια της ΔΑΟΚ, και συνιστούν εξαιρετική περίπτωση.

Στη παραπάνω εξαίρεση δεν συμπεριλαμβάνονται οι περιοχές του Δικτύου NATURA 2000, όπου σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η καύση των υπολειμμάτων των αροτραίων καλλιεργειών.»

Άρθρο 3

Διαχείριση κτηνοτροφικών αποβλήτων
Τροποποίηση του άρθρου 4

1. Η περ. α της παρ. 1 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«α. Οι γεωργοί απαγορεύεται να εφαρμόζουν λιπάσματα, οργανικά και ανόργανα, κτηνοτροφικά απόβλητα, καθώς και φυτοπροστατευτικά προϊόντα σε μια ζώνη πέρα της όχθης υδάτινων όγκων των υδροτόπων, ποταμών, υδατορεμάτων, λιμνών, διωρύγων, τάφρων και καναλιών άρδευσης ή στράγγισης. Με την επιφύλαξη της περ. στ της παρ. 2 του παρόντος άρθρου το ελάχιστο πλάτος αυτής της ζώνης ανάσχεσης είναι τρία (3) μέτρα.»

2. Η παρ. 2 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Για το σύνολο της επικράτειας με βάση τον Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής (ΚΟΓΠ - η υπ' αρ. 1848/278812/08.10.2021 υπουργική απόφαση) για την Προστασία των Νερών από τη Νιτρορύπανση Γεωργικής Προέλευσης, δυνάμει του άρθρου 4 της Οδηγίας 91/676/ΕΟΚ (Κανονιστική Απαίτηση Διαχείρισης - ΚΑΔ 2), ισχύουν τα παρακάτω:

α. Απαγορεύεται η απευθείας απόρριψη αζωτούχων λιπασμάτων και κτηνοτροφικών αποβλήτων σε επιφανειακά και υπόγεια νερά. Επιπλέον, τα κτηνοτροφικά απόβλητα απαγορεύεται να διατίθενται στους εδαφικούς αποδέκτες σε ανεπεξέργαστη μορφή (αχώνευτα).

β. Απαγορεύεται η απευθείας απόρριψη των υπολειμμάτων χρήσης αζωτούχων λιπασμάτων ή των άδειων συσκευασιών τους σε επιφανειακά και υπόγεια νερά. Οι γεωργοί απαγορεύεται επίσης να εγκαταλείπουν στον τόπο εφαρμογής ή σε άλλο χώρο πλην αυτού που ορίζεται κάθε φορά από τις αρμόδιες υπηρεσίες τα υλικά και μέσα συσκευασίας των αζωτούχων λιπασμάτων.

γ. Η εφαρμογή τόσο των αζωτούχων λιπασμάτων όσο και των επεξεργασμένων υγρών ή στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων απαγορεύεται να γίνεται σε ακατέργαστες εδαφικές εκτάσεις που δεν καλύπτονται από βλάστηση οποιασδήποτε μορφής, σε φυτοφράκτες ή σε γειτονικά κτήματα.

δ. Οι γεωργοί απαγορεύεται να προβαίνουν σε εφαρμογή αζωτούχων λιπασμάτων και κτηνοτροφικών αποβλήτων:

i. Σε παγωμένες ή καλυμμένες με χιόνια επιφάνειες, καθώς και σε εδάφη κορεσμένα με νερό, που δε στραγγίζουν επαρκώς, ή είναι πλημμυρισμένα.

ii. Ενώ υπάρχει πρόβλεψη βροχόπτωσης στο αμέσως επόμενο διήμερο.

iii. Όταν πνέει ισχυρός άνεμος.

ε. Οι γεωργοί απαγορεύεται να εφοδιάζουν το έδαφος των γεωργικών εκτάσεων (καλλιεργούμενων και μη) μέσα σε χρονική περίοδο 12 μηνών με συνολική ποσότητα αζώτου από κτηνοτροφικά απόβλητα πάνω από 250 κιλά ανά εκτάριο. Το όριο αυτό ισχύει αθροιστικά για την εφαρμογή επεξεργασμένων κτηνοτροφικών αποβλήτων και για την απόθεση αποβλήτων από τα ίδια τα ζώα που πιθανόν να βόσκουν στις εκτάσεις αυτές.

Τα προϊόντα για λίπανση καλλιεργειών τα οποία αποτελούνται στο σύνολό τους ή περιέχουν κτηνοτροφικά απόβλητα σε κάποιο ποσοστό, ως προς το θέμα της εφαρμογής τους αντιμετωπίζονται ως κτηνοτροφικά απόβλητα στο σύνολό τους και υπόκεινται στις διατάξεις που αφορούν στη διάθεσή αυτών στο έδαφος.

στ. Οι γεωργοί απαγορεύεται να εφαρμόζουν αζωτούχα λιπάσματα ή κτηνοτροφικά απόβλητα κοντά σε υδάτινους όγκους (ποτάμια, υδατορέματα, λίμνες, διώρυγες, τάφρους και κανάλια άρδευσης ή στράγγισης) ή υδροληψίες υπόγειου νερού (πηγές, πηγάδια και γεωτρήσεις) ως εξής:

i. Προκειμένου για κτηνοτροφικά απόβλητα: σε απόσταση μικρότερη των 10 μέτρων από επιφανειακά νερά για την περίπτωση των στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων, και 20 μέτρων για την περίπτωση των υγρών κτηνοτροφικών αποβλήτων.

ii. Σε απόσταση μικρότερη των 50 μέτρων από υδροληψίες υπόγειου νερού προοριζόμενου για ανθρώπινη κατανάλωση.

iii. Σε απόσταση μικρότερη των 5 μέτρων από κάθε άλλη υδροληψία υπόγειου νερού.

ζ. Οι γεωργοί απαγορεύεται να εφαρμόζουν αζωτούχα λιπάσματα ή κτηνοτροφικά απόβλητα σε εκτάσεις με κλίση άνω του 8%, όταν τα λιπάσματα ή τα κτηνοτροφικά απόβλητα είναι σε υγρή μορφή, με εξαίρεση την εφαρμογή μέσω του συστήματος της στάγδην άρδευσης ή με τη μέθοδο της έγχυσης.

η. Η εφαρμογή των υγρών κτηνοτροφικών αποβλήτων μέσω συστήματος άρδευσης απαγορεύεται να γίνεται με τη μέθοδο του καταιονισμού (τεχνητής βροχής).

θ. Για τα κτηνοτροφικά απόβλητα, είτε σε στερεή είτε σε υγρή μορφή, πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να υπάρχει δυνατότητα αποθήκευσής τους για χρονική περίοδο η οποία επαρκεί για τη χώνευσή τους, σύμφωνα με τον ΚΟΓΠ, και παράλληλα καλύπτει: i) την περίοδο κατά την οποία ανάλογα με τη γεωγραφική περιοχή δεν ενδείκνυται η διάθεση στο έδαφος λόγω καιρικών συνθηκών (βροχοπτώσεων ή χιονοπτώσεων) ή των κατά περίπτωση απαιτήσεων λίπανσης των καλλιεργειών και ii) την περίοδο απαγόρευσης διάθεσης στο έδαφος σύμφωνα με το σημείο δ της παρ. 3, εφόσον αφορά εκμεταλλεύσεις που βρίσκονται σε περιοχές Ζωνών Ευπρόσβλητων από τη Νιτρορύπανση (ZEN) γεωργικής προέλευσης καθώς και iii) ένα πρόσθετο χρονικό περιθώριο ασφαλείας 30 ημερών.

ι. Η αποθήκευση των στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων γίνεται σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους αποθήκευσης και επεξεργασίας, όπου σχηματίζουν απλούς κοπροσωρούς. Η κατασκευή του χώρου αυτού πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις ακόλουθες προδιαγραφές:

i. Να έχει στεγανό δάπεδο: να είναι κατασκευασμένο από οπλισμένο σκυρόδεμα ή άλλο υλικό που να εξασφαλίζει τη στεγανότητα και την αποφυγή διαρροών. Η κοπριά που στερείται υγρών στράγγισης, όπως η κοπριά με στρωμνή, μπορεί να αποθηκευτεί πάνω σε καλά συμπίεσμένο και διαμορφωμένο έδαφος.

ii. Να έχει κλίση δαπέδου προς κανάλι συλλογής υγρών στράγγισης, μέσω του οποίου τα τελευταία να καταλήγουν σε φρεάτιο συλλογής ή προς στεγανή δεξαμενή συλλογής υγρών κτηνοτροφικών αποβλήτων.

iii. Να φέρει προστατευτικό τοίχιο κατά μήκος των δύο ή τριών πλευρών του, για αποφυγή διασκορπισμού του υλικού. Για την κοπριά χωρίς στραγγίσματα, μπορεί να τοποθετηθεί περιμετρικά ξύλινος φράκτης.

iv. Να προστατεύεται από το νερό της βροχής με την πρόβλεψη στεγάστρου π.χ. θερμοκηπιακού τύπου ή τη χρήση πλαστικού φύλλου ή μουσαμά.

v. Να έχει τις κατάλληλες διαστάσεις για να επαρκεί για τον προσδοκώμενο όγκο των στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων σύμφωνα με το είδος και την ηλικία των ζώων, τη δυναμικότητα του στάβλου και το είδος σταβλισμού.

Στις περιπτώσεις εκτροφής σε «θερμή στρωμνή», η κοπριά παραμένει στο στάβλο για επαρκές διάστημα (4 έως 14 μήνες, ανάλογα με το είδος της κτηνοτροφικής μονάδας), ώστε κατά την ώρα της απομάκρυνσής της μαζί με τη στρωμνή να έχει υποστεί χώνευση και να μπορεί να

διατίθεται κατευθείαν σε καλλιεργούμενα εδάφη εντός των επιτρεπόμενων χρονικών περιόδων, χωρίς να είναι απαραίτητη η παραμονή της σε κοπροσωρούς (με εξαίρεση την κοπριά πτηνοτροφείων κρεοπαραγωγής, για την οποία απαιτείται συμπληρωματική χώνευση σύμφωνα με τα αναφερόμενα στον ΚΟΓΠ).

ια. Οι υπολογισμοί για την εύρεση του όγκου των αποβλήτων και του αποθηκευτικού χώρου πρέπει να διατηρούνται από τους γεωργούς σε σχετικό αρχείο, διαθέσιμο οποιαδήποτε χρονική στιγμή στις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές.»

3. Στην παρ. 3 του άρθρου 4 προστίθεται περ. η ως εξής: «η. Τα στερεά κτηνοτροφικά απόβλητα πρέπει να ενσωματώνονται στο έδαφος άμεσα.»

4. Η παρ. 4 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60 ΕΚ (Κανονιστική Απαίτηση Διαχείρισης ΚΑΔ 1):

α. Οι γεωργοί που αρδεύουν τις καλλιέργειές τους πρέπει να τηρούν τις διαδικασίες έγκρισης χρήσης νερού προς άρδευση. Οι γεωργοί οι οποίοι κάνουν χρήση των αρδευτικών δικτύων των Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (ΤΟΕΒ, ΓΟΕΒ, Τοπικές Επιτροπές Άρδευσης, Προσωρινές Διοικούσες Επιτροπές, Α.Ο.Σ.Α.Κ., Οργανισμός Κωπαϊδας) ή των Δήμων, οφείλουν να τηρούν το σχετικό κανονισμό λειτουργίας του αντίστοιχου ΟΕΒ ή Δήμου και να προσκομίζουν σχετική βεβαίωσή του σε περίπτωση που τους ζητηθεί από τις ελεγκτικές αρχές. Αν διαθέτουν ιδιωτική υδροληψία για την άρδευση των αγροτεμαχίων τους, πρέπει να τηρούν τις διαδικασίες του παράγωγου δικαίου του ν. 3199/2003, για την αδειοδότηση της υδροληψίας.

β. Οι γεωργοί οφείλουν να τηρούν τους όρους εφαρμογής των λιπασμάτων και εδαφοβελτιωτικών προϊόντων όπως αναγράφονται στις ετικέτες των σκευασμάτων ώστε να αποφεύγεται η ρύπανση των υδάτων.

γ. Οι γεωργοί οφείλουν να πραγματοποιούν την έκπλυση των ψεκαστικών μηχανημάτων σε απόσταση μεγαλύτερη των 30 μέτρων από γεώτρηση, τάφρο ή άλλους επιφανειακούς υδάτινους όγκους.

δ. Όταν γίνεται καθαρισμός της βλάστησης εντός των στοιχείων των αρδευτικών και στραγγιστικών δικτύων για τη διασφάλιση της αναγκαίας παροχευτικότητας, πρέπει να χρησιμοποιούνται μηχανικά και όχι χημικά μέσα. Επιτρέπεται κατ'εξαίρεση η χρήση των εγκεκριμένων για το σκοπό αυτό χημικών σκευασμάτων, εφόσον αναγράφεται στην ετικέτα τους.»

5. Οι παρ. 5 έως 7 του άρθρου 4 καταργούνται.

Άρθρο 4

Διαχείριση της απαγόρευσης οργώματος και υποχρέωσης εδαφοκάλυψης σε αντίξοες καιρικές συνθήκες - προσθήκη της επιλογής της διαφοροποίησης των καλλιεργειών
Αντικατάσταση του άρθρου 5

Το άρθρο 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 5

Προστασία και ποιότητα εδάφους

Σκοπός του παρόντος άρθρου είναι η εφαρμογή γεωργικών πρακτικών για τη μείωση του κινδύνου

υποβάθμισης του εδάφους, την αντιμετώπιση της διάβρωσης και τη διατήρηση ή και αύξηση της οργανικής ουσίας με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας των εδαφών.

1. Σύμφωνα με το πρότυπο Καλής Γεωργικής και Περιβαλλοντικής Κατάστασης (ΚΓΠΚ) 5 «Διαχείριση της κατεργασίας του εδάφους για τη μείωση του κινδύνου υποβάθμισης και διάβρωσης του εδάφους, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, την κλίση του εδάφους», οι γεωργοί, ανάλογα με την κατάσταση των αγροτεμαχίων, υποχρεούνται να εφαρμόζουν κατά περίπτωση τα ακόλουθα:

α. Σε αγροτεμάχια αροτραίων καλλιεργειών με κλίση πάνω από 6% και έως 12% να οργώνουν τα αγροτεμάχια κατά τις ισοϋψείς ή διαγώνια.

β. Σε αγροτεμάχια αροτραίων καλλιεργειών με κλίση πάνω από 12% να αφήνουν κάθετα στην κλίση ακαλλιεργήτες ζώνες ανάσχεσης πλάτους 5 μέτρων σε απόσταση 40 μέτρων μεταξύ τους. Οι υποχρεώσεις αυτές είναι δυνατόν να εφαρμόζονται συλλογικά σε αγροτεμάχια που εφάπτονται. Μπορούν δε να καλύπτονται εν όλω ή εν μέρει από ήδη υπάρχουσες αναβαθμίσεις, αναχώματα και νησίδες φυσικής βλάστησης/άγριας ζωής, έκαστη των οποίων μπορεί να έχει πλάτος μικρότερο των 5 μέτρων, όμως αθροιστικά θα πρέπει να δίνουν την ανωτέρω αναλογία.

γ. Σε αγροτεμάχια αροτραίων καλλιεργειών με κλίση μεγαλύτερη του 15% απαγορεύεται η άροση από τη 01/11 εκάστου έτους έως και τις 15/03 του επόμενου έτους. Ο γεωργός δύναται να καθυστερήσει την άροση έως 15 ημέρες μετά την έναρξη του ως άνω διαστήματος για λόγους φυτοπροστασίας ή εάν επικρατούν αντίξοες κλιματικές συνθήκες, οι οποίες τεκμηριώνονται σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας ή Περιφέρειας με την έκδοση απόφασης από τους οικείους περιφερειάρχες στην οποία αναγράφεται και η νέα ημερομηνία έναρξης της υποχρέωσης και κοινοποιείται αμελλητί στην Αρμόδια Αρχή και στον Οργανισμό Πληρωμών. Σε αυτή την περίπτωση, μετά την άροση πρέπει να ακολουθεί σπορά χειμερινής καλλιέργειας ή φυτών εδαφοκάλυψης.

δ. Σε αγροτεμάχια με κλίση μεγαλύτερη του 6% απαγορεύεται η άρδευση με τη μέθοδο της κατάκλυσης.

ε. Δεν επιτρέπεται η καταστροφή των ξερολιθιών, των αναχωμάτων και των φυσικών πρανών στα όρια των αγροτεμαχίων.

2. Τα αγροτεμάχια με αναβαθμίσεις εξαιρούνται από την εφαρμογή του προτύπου ΚΓΠΚ 5, καθώς δεν διατρέχουν κίνδυνο διάβρωσης.

3. Σύμφωνα με το πρότυπο Καλής Γεωργικής και Περιβαλλοντικής Κατάστασης (ΚΓΠΚ) 6 «Ελάχιστη κάλυψη του εδάφους για την αποφυγή ακάλυπτων εδαφών σε περιόδους που είναι ιδιαίτερα ευαίσθητες», προς αποφυγή της διάβρωσης και για τη διατήρηση της γονιμότητας των εδαφών, οι γεωργοί υποχρεούνται να εφαρμόζουν κατά περίπτωση τα ακόλουθα:

α. Στα αγροτεμάχια με αροτραίες καλλιέργειες να υπάρχει φυτική κάλυψη κατ'ελάχιστο κατά την περίοδο από τις 15/12 εκάστου έτους έως και τις 05/03 του επόμενου έτους. Ωστόσο, εφόσον απαιτείται να γίνει προετοιμασία του εδάφους για την επόμενη εαρινή καλλιέργεια, ο παραγωγός δύναται να διακόψει την εδαφοκάλυψη έως τέσσερις (4) εβδομάδες πριν τη λήξη του ως άνω

διαστήματος, λαμβανομένου υπόψη ότι το χρονικό διάστημα έως την εαρινή σπορά δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τέσσερις (4) εβδομάδες. Η κάλυψη του εδάφους, στην περίπτωση που δεν υπάρχει καλλιέργεια, επιτυγχάνεται με φυτικά υπολείμματα ή/και με αυτοφυή βλάστηση ή/και με την εφαρμογή άλλης πρακτικής ισοδυνάμου αποτελέσματος, δηλαδή προστασίας του εδάφους κατά την προαναφερθείσα ευαίσθητη περίοδο. Ο γεωργός δύναται να καθυστερήσει την εδαφοκάλυψη έως και 15 ημέρες μετά την έναρξη του ως άνω διαστήματος εάν επικρατούν αντίξοες κλιματικές συνθήκες.

β. Στα αγροτεμάχια μονίμων καλλιεργειών με κλίση πάνω από 10% να υπάρχει φυτική κάλυψη κατ'ελάχιστο την περίοδο από τις 15/12 εκάστου έτους έως και τις 05/03 του επόμενου έτους. Η κάλυψη του εδάφους μπορεί να γίνεται με συγκαλλιέργεια, φυτικά υπολείμματα ή/και με αυτοφυή βλάστηση ή/και με την εφαρμογή άλλης πρακτικής ισοδυνάμου αποτελέσματος, δηλαδή προστασίας του εδάφους κατά την προαναφερθείσα ευαίσθητη περίοδο.

4. Σύμφωνα με το πρότυπο Καλής Γεωργικής και Περιβαλλοντικής Κατάστασης (ΚΓΠΚ) 7 «Αμειψισπορά ή διαφοροποίηση σε αρόσιμη γη εκτός από καλλιέργειες που καλλιεργούνται κάτω από το νερό», με στόχο την αειφορική διαχείριση των εδαφών των αρόσιμων καλλιεργειών, εκτός των ορυζώνων, και στις εκμεταλλεύσεις με αρόσιμη έκταση άνω των 10 εκταρίων, οι γεωργοί υποχρεούνται, λαμβάνοντας υπόψη τις εξαιρέσεις των παρ. 5 και 6, να εφαρμόζουν την πρακτική είτε της αμειψισποράς είτε της διαφοροποίησης, ως ακολούθως:

4Α. Αμειψισπορά

α. Να εφαρμόζουν κάθε χρόνο αμειψισπορά με εναλλαγή καλλιεργειών από διαφορετικά βοτανικά γένη τουλάχιστον στο 1/3 της αρόσιμης έκτασης της εκμετάλλευσης, ώστε εντός τριών (3) καλλιεργητικών περιόδων κάθε αγροτεμάχιο με αροτραία καλλιέργεια να έχει καλλιεργηθεί με τουλάχιστον δυο (2) κύριες καλλιέργειες διαφορετικών βοτανικών γενών. Για τις ανάγκες εφαρμογής του προτύπου, η ετήσια αγρανάπαυση θεωρείται καλλιέργεια διαφορετικού βοτανικού γένους.

β. Εναλλακτικά, στις περιπτώσεις που σε αγροτεμάχιο της εκμετάλλευσης με αροτραία καλλιέργεια, καλλιεργείται ανελλιπώς για τρία χρόνια, μετά τη συγκομιδή της κυρίας καλλιέργειας, ενδιάμεση ως δευτερεύουσα καλλιέργεια, με γένος διαφορετικό από την κύρια, το χρονικό περιθώριο αλλαγής της κύριας καλλιέργειας στο συγκεκριμένο αγροτεμάχιο, όπως προβλέπεται στο σημείο α) ανωτέρω, επεκτείνεται από 3 σε 4 χρόνια. Εφόσον απαιτείται να γίνει προετοιμασία του εδάφους για την επόμενη καλλιέργεια, ο παραγωγός δύναται να διακόψει την ενδιάμεση καλλιέργεια έως τέσσερις (4) εβδομάδες πριν τη σπορά της επόμενης καλλιέργειας.

γ. Από την υποχρέωση της αμειψισποράς εξαιρούνται τα αγροτεμάχια με πολυετείς καλλιέργειες, αρωστώδη και άλλα ποώδη κτηνοτροφικά φυτά και η γη υπό αγρανάπαυση.

δ. Η υποχρέωση αμειψισποράς συνδέεται με το αγροτεμάχιο, ακόμα και αν αυτό δηλώνεται στην ΕΑΕ διαφορετικών δικαιούχων από έτος σε έτος.

ε. Ως πρώτο έτος για τον έλεγχο εφαρμογής της αμειψισποράς λαμβάνεται το 2024.

4Β. Διαφοροποίηση

Εναλλακτικά της πρακτικής της αμειψισποράς της παρ. 4Α, οι γεωργοί μπορούν να εφαρμόζουν ετήσια διαφοροποίηση καλλιεργειών σύμφωνα με τους παρακάτω όρους:

α) Όταν το μέγεθος της αρόσιμης γης μιας εκμετάλλευσης κυμαίνεται μεταξύ 10 και 30 εκταρίων, η διαφοροποίηση των καλλιεργειών επιτυγχάνεται με ύπαρξη τουλάχιστον δυο διαφορετικών καλλιεργειών στην αρόσιμη γη. Καμία εκ των δύο καλλιεργειών δεν μπορεί να καλύπτει περισσότερο από το 75% της αρόσιμης γης.

β) Όταν το μέγεθος της αρόσιμης γης μιας εκμετάλλευσης υπερβαίνει τα 30 εκτάρια, η διαφοροποίηση των καλλιεργειών επιτυγχάνεται με ύπαρξη τουλάχιστον τριών διαφορετικών καλλιεργειών στην εν λόγω αρόσιμη γη. Καμία εκ των τριών καλλιεργειών δεν μπορεί να καλύπτει πάνω από το 75% της αρόσιμης γης και η κάθε καλλιέργεια πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον το 5% της αρόσιμης γης της εκμετάλλευσης.

γ) Για τους σκοπούς της παραγράφου η αγρανάπαυση θεωρείται καλλιέργεια.

4Γ. Ο γεωργός επιλέγει σε ειδικό πεδίο της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης (ΕΑΕ) την πρακτική που ακολουθεί κάθε χρόνο, δηλαδή είτε την 4Α. Αμειψισπορά, ή την 4Β. Διαφοροποίηση.

5. Από τις υποχρεώσεις του προτύπου ΚΓΠΚ 7 της παρ. 4 εξαιρούνται:

α. Οι εκτάσεις που καλλιεργούνται εξ ολοκλήρου με καλλιέργειες κάτω από το νερό για σημαντικό μέρος του έτους ή για σημαντικό μέρος του κύκλου καλλιέργειας.

β. Οι εκμεταλλεύσεις στις οποίες ποσοστό μεγαλύτερο του 75% της αρόσιμης γης τους:

- Χρησιμοποιείται για την παραγωγή αγρωστωδών ή λοιπών ποωδών κτηνοτροφικών φυτών (λόλιουμ και κοφτολίβαδα),

- καλλιεργείται με ψυχανθή (μηδική, τριφύλλια, φασόλια, ρεβύθια, μαυρομάτικα, λωτός (*Lotus corniculatus*), κουκιά, φακές, λούπινα, μπιζέλια, βίκος, ρόβη, λαθούρια κ.ά.)

- χρησιμοποιείται ως γη υπό αγρανάπαυση,

- αποτελεί συνδυασμό των ανωτέρω χρήσεων.

γ. Οι εκμεταλλεύσεις στις οποίες ποσοστό μεγαλύτερο του 75% της επιλέξιμης γεωργικής έκτασης:

- Αποτελεί μόνιμο βοσκότοπο κατά τον ορισμό της παρ. 10 του άρθρου 3 της υπ'αρ. 519/135068/05.05.2023 (Β' 3071) υπουργικής απόφασης, όπως ισχύει,

- χρησιμοποιείται για την παραγωγή αγρωστωδών ή λοιπών ποωδών κτηνοτροφικών φυτών (λόλιουμ και κοφτολίβαδα),

- καλλιεργείται με καλλιέργειες κάτω από νερό για σημαντικό μέρος του έτους ή για σημαντικό μέρος του κύκλου καλλιέργειας,

- αποτελεί συνδυασμό των ανωτέρω χρήσεων.

δ. Το τμήμα της εκμετάλλευσης (τα αγροτεμάχια) που έχει πιστοποιηθεί ως βιολογικό σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/848.

6. Για το έτος υποβολής αιτήσεων ΟΣΔΕ 2023, κατά παρέκκλιση των ανωτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 1 του

εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2022/1317 της Επιτροπής, οι δικαιούχοι δύνανται να μην εφαρμόσουν την υποχρέωση του προτύπου ΚΓΠΚ 7».

Άρθρο 5

Κατάργηση της απαίτησης διατήρησης του ελάχιστου ποσοστού αρόσιμης γης που διατίθεται για μη παραγωγικές εκτάσεις από το πρότυπο ΚΓΠΚ 8

Τροποποίηση του άρθρου 6

1. Η παρ. 4 του άρθρου 6 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Σύμφωνα με το πρότυπο Καλής Γεωργικής και Περιβαλλοντικής Κατάστασης (ΚΓΠΚ) 8 «Διατήρηση χαρακτηριστικών του τοπίου και απαγόρευση της κοπής φυτικών φρακτών και δένδρων κατά την περίοδο αναπαραγωγής και εξάρτησης των πτηνών» οι γεωργοί οφείλουν να τηρούν τα ακόλουθα:

α. Να διατηρούν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά του τοπίου, που βρίσκονται εντός των αγροτεμαχίων, ή και στο όριο αυτών εφόσον δεν παρεμβάλλεται μη επιλέξιμο στοιχείο:

- Αναβαθμίδες,

- εκτάσεις γης σε αγρανάπαυση,

- θαμνοστοιχίες, μεμονωμένα δένδρα ή συστάδες δένδρων ή δενδροστοιχίες και φυσική βλάστηση στον υπόροφο αυτών,

- μικρές λίμνες και μικρούς υγροτόπους,

- πέτρινους τοίχους και ξερολιθιές,

- παρυφές αγρών,

- ζώνες ανάσχεσης, για την προστασία από τη διάβρωση ή τη ρύπανση των υδάτων, όπου συμπεριλαμβάνονται οι ζώνες πλάτους 3 μέτρων από υδάτινους όγκους της παρ. 1 του άρθρου 4 και οι ζώνες πλάτους 5 μέτρων της παρ. 1 του άρθρου 5,

- πολιτισμικά χαρακτηριστικά όπως: πέτρινα αλώνια, πέτρινες μικρές αποθήκες, πέτρινα μονοπάτια, περισσότερες, νερόμυλοι, κ.ά.

- ρέματα και τάφρους,

- σωρούς λίθων που χρησιμεύουν ως ορόσημα.

Τα χαρακτηριστικά αυτά συμπεριλαμβάνονται σύμφωνα με το στοιχείο ι) της παρ. 4β) του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2015 στις επιλέξιμες εκτάσεις της γεωργικής εκμετάλλευσης.

β. Απαγορεύεται η κοπή φυτοφρακτών και δένδρων κατά την περίοδο αναπαραγωγής και εξάρτησης των πτηνών μεταξύ 1ης Μαρτίου και 30ης Ιουνίου κάθε έτους.

γ. Απαγορεύεται η εισαγωγή χωροκατακτητικών ειδών στις προστατευόμενες περιοχές του δικτύου NATURA 2000. Τα είδη αυτά αναφέρονται στους εκτελεστικούς Κανονισμούς (ΕΕ) 2016/1141, 2017/1263, 2019/1262 καθώς και στον υπό έγκριση εθνικό κατάλογο εισβαλλόντων ξενικών ειδών και θα περιγραφούν σε σχετική εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών».

2. Η παρ. 5 του άρθρου 6 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Σύμφωνα με το πρότυπο Καλής Γεωργικής και Περιβαλλοντικής Κατάστασης (ΚΓΠΚ) 9 «Απαγόρευση της μετατροπής ή άρσης των μόνιμων βοσκότοπων που έχουν οριστεί ως περιβαλλοντικά ευαίσθητοι μόνιμοι βοσκότοποι σε περιοχές του δικτύου NATURA 2000» οι γεωργοί δεν επιτρέπεται να οργώνουν ή να μετατρέπουν σε άλλη γεωργική χρήση τις εκτάσεις μόνιμων

βοσκοτόπων, σύμφωνα με τον ορισμό της παρ. 10 του άρθρου 3 της υπ' αρ. 519/135068/05.05.2023 (Β' 3071) υπουργικής απόφασης, που βρίσκονται εντός των περιοχών του δικτύου NATURA 2000.».

Άρθρο 6

Έλεγχος χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε ειδικές περιοχές
Τροποποίηση του άρθρου 8

1. Στο άρθρο 8 καταργούνται οι περ. i και iv της παρ. 4 και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Οι γεωργοί, επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων, πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις αναγκαίες απαιτήσεις υγιεινής, δημόσιας υγείας και βιοποικιλότητας και να ελαχιστοποιούν τη χρήση γεωργικών φαρμάκων ή των κινδύνων σε ειδικές περιοχές. Ειδικότερα:

i. Για τις ειδικές περιοχές της περ. β) του άρθρου 26 του ν. 4036/2012, συγκεκριμένα, «Προστατευόμενες περιοχές της Οδηγίας πλαίσιο 2000/60/ΕΚ ή περιοχές Ειδικών Ζωνών Διατήρησης του Ευρωπαϊκού Δικτύου ΦΥΣΗ (NATURA) 2000 - Οδηγία 92/43/ΕΟΚ» (Α' 8), οι γεωργοί οφείλουν να ακολουθούν τις οδηγίες του Σχεδίου Φυτοπροστασίας που καταρτίζεται από την αρμόδια υπηρεσία της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, όπου αυτό υπάρχει, όπως προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 20 της υπ' αρ. 9269/246316/08.09.2020 (Β' 4032) κοινής υπουργικής απόφασης.

ii. Σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η εφαρμογή αεροψεκασμών φυτοπροστατευτικών προϊόντων.».

2. Η περ. ii της παρ. 5 του άρθρου 8 καταργείται.

Άρθρο 7

Υποχρέωση κοινοποίησης ελέγχων υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων και κτηνιατρικών φαρμάκων
Τροποποίηση του άρθρου 10

Η παρ. 2 του άρθρου 10 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Ως αρμόδιες αρχές για τον έλεγχο των υπολειμμάτων των φυτοπροστατευτικών προϊόντων και των κτηνιατρικών φαρμάκων ορίζονται η Γενική Διεύθυνση Γεωργίας/Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής και η Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής/Διεύθυνση Προστασίας των Ζώων Φαρμάκων και Κτηνιατρικών Εφαρμογών, αντίστοιχα. Οι παραπάνω υπηρεσίες υποχρεούνται να κοινοποιούν στον ΟΠΕΚΕΠΕ τους διεξαχθέντες εργαστηριακούς ελέγχους κατά την ετήσια περίοδο που καλύπτει ο έλεγχος της Αιρεσιμότητας, τους γεωργούς που ελέγχθηκαν και τις παραβάσεις που διαπιστώθηκαν ανά γεωργό. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα των ελέγχων των αρμόδιων υπηρεσιών και επιβάλλει τις κυρώσεις για τις παραβάσεις που αφορούν μη τήρηση της Αιρεσιμότητας.».

Άρθρο 8

Μη διενέργεια ελέγχων σε εκμεταλλεύσεις με δηλωθείσα γεωργική έκταση μικρότερη των δέκα (10) εκταρίων
Τροποποίηση του άρθρου 11

1. Η παρ. 2 του άρθρου 11 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Οι επιτόπιοι έλεγχοι της Αιρεσιμότητας διενεργούνται κάθε έτος από τον ΟΠΕΚΕΠΕ επί δείγματος γεωργικών

εκμεταλλεύσεων που εξάγεται από αυτόν βάσει ανάλυσης κινδύνου με τη συμπερίληψη τυχαίου στοιχείου. Το δείγμα ελέγχου καλύπτει το 1% των δικαιούχων του άρθρου 2 της παρούσας, σύμφωνα με το στοιχείο δ) της παρ. 6 του άρθρου 83 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116. Η ανάλυση κινδύνου λαμβάνει υπόψη την διάρθρωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τον εγγενή κίνδυνο μη συμμόρφωσης και τη συμμετοχή των δικαιούχων του άρθρου 2 της παρούσας στις γεωργικές συμβουλευτικές υπηρεσίες του άρθρου 15 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115. Όσον αφορά τις υποχρεώσεις Αιρεσιμότητας στο πλαίσιο της οδηγίας 96/22/ΕΚ (ΚΑΔ 6) της παρ. 7 του άρθρου 7, θεωρείται ότι η εφαρμογή συγκεκριμένου επιπέδου δειγματοληψίας για τα σχέδια παρακολούθησης, από τη Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής του ΥΠΑΑΤ, πληροί την απαίτηση του ελάχιστου ποσοστού των ελέγχων που διενεργούνται κάθε έτος βάσει ανάλυσης κινδύνου.».

2. Στο τέλος του άρθρου 11 προστίθεται παρ. 5 ως εξής:

«5. Οι γεωργοί που κατέχουν εκμεταλλεύσεις των οποίων η δηλωθείσα γεωργική έκταση δεν υπερβαίνει τα 10 εκτάρια εξαιρούνται από τους ελέγχους της Αιρεσιμότητας.».

Άρθρο 9

Διενεργούμενοι έλεγχοι και ενημέρωση των γεωργών
Αντικατάσταση του άρθρου 12

Το άρθρο 12 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 12

Έκθεση - Πρακτικό Επιτόπιου ελέγχου/Ενστάσεις

1. Κατά την διεξαγωγή των επιτόπιων ελέγχων συντάσσεται από την Επιτροπή Ελέγχου έκθεση/πρακτικό ελέγχου σύμφωνα με τα υποδείγματα και τις οδηγίες που ορίζονται κάθε χρόνο με σχετική εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ, τα δε αποτελέσματα καταχωρίζονται στη βάση δεδομένων.

2. Ο γεωργός λαμβάνει γνώση για τα αποτελέσματα του φυσικού επιτόπιου ελέγχου με υπογραφή του επί της έκθεσης/πρακτικού ελέγχου. Στην περίπτωση που έχουν διαπιστωθεί ευρήματα και παραβάσεις/μη συμμορφώσεις, ο ΟΠΕΚΕΠΕ υποχρεούται να κοινοποιήσει το αποτέλεσμα ελέγχου στον γεωργό είτε: α) με ενυπογράφη παραλαβή, β) με αποστολή στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του γεωργού που δηλώθηκε στην Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης (ΕΑΕ) αυτού, γ) είτε με ανάρτηση στην ηλεκτρονική εφαρμογή «καρτέλα του αγρότη» στο πληροφοριακό σύστημα του ΟΠΕΚΕΠΕ. Σε κάθε περίπτωση η κοινοποίηση του αποτελέσματος του ελέγχου στον γεωργό πρέπει να γίνεται εντός τριών (3) μηνών από τη λήξη του ελέγχου με απόδειξη.

3. Ο γεωργός έχει δικαίωμα να υποβάλλει ένσταση επί των αποτελεσμάτων του πρακτικού του φυσικού επιτόπιου ελέγχου αποκλειστικά εντός διαστήματος δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε το αποτέλεσμα αποδεδειγμένα, στην Περιφερειακή Υπηρεσία (Π.Υ.) του ΟΠΕΚΕΠΕ που διενήργησε τον έλεγχο. Οι ενστάσεις εξετάζονται από επιτροπή που ορίζεται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ εντός ενός μηνός από την υποβολή τους. Στην επιτροπή ενστάσεων δεν συμμετέχουν μέλη

των επιτροπών που διενήργησαν τον επιτόπιο έλεγχο. Ο γεωργός ενημερώνεται εγγράφως για το αποτέλεσμα εξέτασης της ένστασης του, είτε μέσω ταχυδρομείου, είτε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή/και μέσω της «καρτέλας αγρότη». Δεύτερη ένσταση στην ίδια ή άλλη υπηρεσία για τον συγκεκριμένο έλεγχο δεν εξετάζεται.

4. Εφόσον εφαρμόζεται το σύστημα παρακολούθησης εκτάσεων, εάν αποκαλυφθεί περίπτωση πιθανής μη συμμόρφωσης, ο δικαιούχος ενημερώνεται και έχει τη δυνατότητα προσκόμισης αποδεικτικών στοιχείων ή τροποποίησης της αίτησής του ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις υποβολή αντιρρήσεων, εφόσον το επιθυμεί.

5. Ο γεωργός λαμβάνει γνώση με τεχνικά μέσα (είτε με ανάρτηση σε ηλεκτρονική εφαρμογή όπως η «καρτέλα του αγρότη», είτε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που αναγράφεται στην Αίτηση Ενιαίας Ενίσχυσης (ΕΑΕ) αυτού, είτε μέσω του ΚΥΔ στο οποίο κατέθεσε τη αίτησή του) για τα αποτελέσματα των ελέγχων με τεχνικά μέσα (τηλεπισκόπηση, έλεγχοι παρακολούθησης) και έχει τη δυνατότητα υποβολής ένστασης εντός προθεσμίας που ορίζεται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ.».

Άρθρο 10

Προσδιορισθείσες περιπτώσεις μη συμμόρφωσης
Τροποποίηση του άρθρου 13

Στο τέλος του άρθρου 13 προστίθεται παρ. 4, ως εξής:

«4. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, οι περιπτώσεις μη συμμόρφωσης θεωρούνται προσδιορισθείσες, εάν έχουν διαπιστωθεί κατόπιν ελέγχου οιοδήποτε είδους, ο οποίος διενεργείται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/2116 ή έχουν υποπέσει στην αντίληψη της αρμόδιας ελεγκτικής αρχής ή, κατά περίπτωση, του Οργανισμού Πληρωμών με οποιονδήποτε άλλον τρόπο.».

Άρθρο 11

Μη εφαρμογή κυρώσεων σε εκμεταλλεύσεις με δηλωθείσα γεωργική έκταση μικρότερη των δέκα (10) εκταρίων
Τροποποίηση του άρθρου 14

1. Η παρ. 5 του άρθρου 14 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Σε περίπτωση επανάληψης της ίδιας μη συμμόρφωσης εντός περιόδου τριών συνεχόμενων ετών (με την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος έχει ενημερωθεί για την προηγούμενη διαπίστωση μη συμμόρφωσης), το ποσοστό της μείωσης είναι 10%, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 85 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116. Όταν η ίδια μη συμμόρφωση επαναληφθεί ξανά, χωρίς αιτιολόγηση από την πλευρά του δικαιούχου, θεωρείται ότι γίνεται εκ προθέσεως και επισύρει τις ανάλογες κυρώσεις. Για τη διαπίστωση της επανάληψης της μη συμμόρφωσης λαμβάνονται υπόψη, εφόσον απαιτείται, τα ευρήματα των ελέγχων της Πολλαπλής Συμμόρφωσης προηγούμενων ετών.»

2. Στο τέλος του άρθρου 14, προστίθενται παρ. 12, 13 και 14, ως εξής:

«12. Οι γεωργοί που κατέχουν εκμεταλλεύσεις των οποίων η δηλωθείσα γεωργική έκταση δεν υπερβαίνει τα 10 εκτάρια εξαιρούνται από τις κυρώσεις της Αιρεσιμότητας.

13. Λαμβάνοντας υπόψη την παρ. 2α του άρθρου 84 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116, όταν έχει γίνει μεταβίβαση γεωργικής γης, ή γεωργικής εκμετάλλευσης, ή μέρους αυτών, κατά το ημερολογιακό έτος ελέγχου, σε περίπτωση διαπίστωσης μη συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις της Αιρεσιμότητας, η κύρωση επιβάλλεται στον αποδέκτη της μεταβίβασης, εκτός και αν ο έλεγχος αποκαλύπτει επαρκή στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η μη συμμόρφωση οφείλεται στον μεταβιβαστή, οπότε και η κύρωση βαρύνει τον προηγούμενο δικαιούχο.

14. Λαμβάνοντας υπόψη την παρ. 2β του άρθρου 84 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116, και προκειμένου να μειωθεί το διοικητικό άγχος, δεν επιβάλλεται διοικητική κύρωση σε δικαιούχο όταν το ύψος της κύρωσης είναι ίσο ή μικρότερο των 100 ευρώ ανά ημερολογιακό έτος. Στην περίπτωση αυτή ο δικαιούχος ενημερώνεται σχετικά με τη διαπίστωση της μη συμμόρφωσης και την υποχρέωση λήψης διορθωτικών μέτρων για το μέλλον.»

Άρθρο 12

Εφαρμογή ελέγχου Αιρεσιμότητας σε δικαιούχους των μέτρων του ΠΑΑ που λαμβάνουν ενισχύσεις και από το ΣΣ ΚΑΠ
Τροποποίηση του άρθρου 15

Η παρ. 1 του άρθρου 15 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Από την έναρξη ισχύος της παρούσας καταργείται η υπ' αρ. 1791/74062/02.07.2015 (Β' 1468) υπουργική απόφαση, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Κατ' εξαίρεση, εξακολουθεί να ισχύει για την υλοποίηση, έλεγχο της γραμμής βάσης και πληρωμή των μέτρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (Π.Α.Α.) 2014-2022 δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και του μεταβατικού Κανονισμού (ΕΕ) 2020/2220. Εφαρμόζεται, υπό τους ίδιους όρους στις δαπάνες που πραγματοποιούνται από τους δικαιούχους των ανωτέρω μέτρων και καταβάλλονται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ στο πλαίσιο των εν λόγω μέτρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (Π.Α.Α.) έως τις 31.12.2025. Από το έτος 2024 και με την ψήφιση του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1468, η ανωτέρω εξαίρεση δεν ισχύει σε ό,τι αφορά τους ελέγχους της πολλαπλής συμμόρφωσης σε δικαιούχους των μέτρων αγροτικής ανάπτυξης εφόσον οι συγκεκριμένοι δικαιούχοι λαμβάνουν παράλληλα ενισχύσεις στο πλαίσιο του Στρατηγικού Σχεδίου (ΣΣ) ΚΑΠ 2023-2027 της Ελλάδος και υπόκεινται στους ελέγχους της Αιρεσιμότητας. Ωστόσο, εξακολουθεί να ισχύει για την υλοποίηση και τον έλεγχο της γραμμής βάσης των μέτρων του ΠΑΑ 2014-2022.».

Άρθρο 13

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα ισχύει από το έτος ενίσχυσης 2024.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 9 Οκτωβρίου 2024

Ο Υφυπουργός

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ